

Tijd voor de strooier

Nu de tijd van kunstmeststrooien weer is aangebroken, loont het de moeite om de strooier na te lopen. Dat kan de dosering over het perceel verbeteren, wat weer resulteert in minder kunstmestverbruik en in een hogere grasopbrengst. Maar waar moet je op letten?

Tekst: Gertjan Zevenbergen – Foto's: DSM-Agro, Gertjan Zevenbergen

Ok al zie je geen verschil in grasgroei, dat wil nog niet zeggen dat de strooier daadwerkelijk overal even veel kunstmest terecht laat komen. Minas zorgde er de laatste jaren voor dat er behoedzamer met kunstmest wordt omgesprongen. Problemen met de kunstmeststrooier komen daardoor langzaam maar zeker aan het licht. Er ontstaan strooibanen en het kwaad is geschied. Op zandgrond zie je namelijk pas verschil in grasgroei als de kunstmestgift 200 procent afwijkt. Op de ene plek op het perceel ligt dus twee keer zo veel als op een andere plaats op hetzelfde perceel. Op klei zie je dat sneller; een afwijking van 100 procent is zichtbaar. En dat kost geld. Een verschil in gift van 50 procent kost namelijk al 25 euro per hectare.

▪ Grotere korrels

Toegegeven, niet alleen de strooier speelt een rol bij een goede verdeling van de kunstmest. Ook de kunstmest is belangrijk, weet strooier-tester Gerard Scholten van het Dynatest-team van kunstmestleverancier DSM-Agro. Doordat met name akkerbouwers breder willen strooien, is de kunstmestkorrel de afgelopen jaren namelijk grover geworden. Zo'n grotere korrel heeft, door de middelpunt vliedende kracht, meer snelheid als hij de strooischijf verlaat en vliegt dus verder weg. Dat merken ook melkveehouders, zeker diegenen met eenschijfs Lely- of Trioliet-strooier. De grotere korrels vliegen teveel naar de rechterkant, wat het strooibeeld onevenwichtig maakt. Alleen tijdens een test kan het strooibeeld van zo'n

oude machine weer bijgesteld worden. In de strooitabellen worden de instellingen voor nieuwe kunstmestsoorten immers niet vermeld. Voor nieuwere strooiers is internet een optie. Fabrikanten zoals Amazone, Rauch, Bogballe en Vicon plaatsen daar regelmatig nieuwe strooitabellen op.

▪ Niet te breed

En dan is er de veehouder zelf. Wil die namelijk breder strooien dan met de machine mogelijk is, dan ontstaan er problemen. Door het ontbreken van de juiste overlap ontstaan grote gaten in het strooibeeld. Daar komt bij dat breder strooien dan achttien meter vanaf de trekker moeilijk te overzien is zonder piketten te plaatsen of op de afraasterpalen te rijden.

Schoepen, schijven en ringen

Werden in de melkveehouderij jarenlang vooral de 'eenschijfs Lely', de veelgeroemde Trioliet en de Vicon pendelstrooier gebruikt, ondertussen vinden ook de nauwkeurigere tweeschijfsstrooiers hun weg naar het grasland. Vooral strooiers van Rauch, Bogballe, Vicon en Amazone zijn populair. Ze hebben allemaal eigen eigenaardigheden.

Amazone

Controleer bij de Amazone strooiers, met name de ZA-X, de schoepstand. Ook is het verstrooien van samengestelde kunstmestsoorten bij deze strooier een probleem. Ze ontmengen snel onder invloed van de roerder, zeker tijdens het kantstrooien. Bij de ZA-F is de hoogte van de machine boven de grond van invloed op het strooibeeld. Ook is het verstandig om de stand van de roerder ten opzichte van de schoep te controleren. Is die niet juist, dan brengt de machine de kunstmest op de verkeerde plaats voor de schoep. Strooitabellen staan op: www.amazone.de

Bogballe

De Bogballe EX- en EZ-strooiers

moeten onder de goede hoek achter de trekker hangen. Dat is vooral van belang bij kalkmeststoffen. Ze moeten dan iets voorover hangen. Strooitabellen staan op: www.bogballe.com

Lely

Houdt bij de Lely tweeschijfstrooier het toerental goed in de gaten. Alleen als dat constant is, zal de machine goed overlappen. Bij de oudere eenschijfstrooiers is de stand van de doseerring van grote invloed. Ook in de bakken van deze strooiers ontmengen mengsels snel.

Rauch

Bij Rauch strooiers, de MDS, ZS en ZS-B, moet de juiste schoepstand in acht genomen worden voor de verschillende producten. Door de verlenging van de binnenschoep voor of achteruit te schuiven maak je de schoep langer of juist korter wat van invloed is op de verdeling. Strooitabellen staan op: www.rauch.de

Vicon

Bij een Vicon pendelstrooier is de hoogte van de strooier boven de grond en het toerental belang-

Gaten in de schoepen bij respectievelijk een Bogballe en een Rauch strooier (onder).

rijk. Daarnaast slijt het plaatje dat in de lengterichting van de pijp is gemonteerd en de kunstmest een extra 'zetje' geeft. Dat resulteert in een kleinere werkbreedte. Normaal is die 12 meter, zonder plaatje 9. Versleten lagers, wat je erg goed hoort, zorgen voor een andere uitslag van de pijp. Wie een tweeschijfs

RSM heeft moet de uitstroomband in de gaten houden. Dat is van belang als de producten in grofheid variëren. Met een hendeltje aan de zijkant van de schotel is de plaats waar de kunstmest op de schoep komt te veranderen. Strooitabellen staan op: www.vicon-strooitabellen.nl

▪ Technische staat

Scholten merkt dat de strooiers die hij test, gemiddeld 20 procent van de geplande kunstmestgift afwijken doordat de strooier niet goed is afgesteld. En omdat de norm op maximaal 15 procent ligt, strooit zeker 60 procent van de strooiers niet goed, weet hij. Vooral slijtage van de strooier geeft afwijkingen in het strooibeeld, net als een onjuist toerental of verkeerde hoogte van de strooier. "Denk daar eens over na als je een andere trekker gebruikt", zegt Scholten. Verder moeten alle draaipunten van de machine regelmatig gesmeerd worden. Het is verstandig de machine, voor het echte werk, even te laten draaien. Niets is vervelender dan de bak leegschepen, omdat de strooier het niet doet. Wie een strooicomputer heeft, kan die dan ook meteen even testen. Kijk tijdens zo'n controle ook

Aftakastoerental meten

Oudere trekkers geven het aftakastoerental vaak niet duidelijk of nauwkeurig genoeg weer. Zeker als het kabeltje naar de analoge teller versleten of vervangen is, wil het werkelijke toerental afwijken. Dat resulteert in een ander strooibeeld dan verwacht. Het toerental van de aftakasstomp is teijken met een laserapparaatje dat 70 euro kost.

naar de schoepen. Van alle onderdelen slijten die het snelst. Als er gaten in zitten wordt de schoep korter waardoor de korrels met minder kracht worden weggevoerd. De werkbreedte wordt kleiner.

Ook versleten lagers geven een afwijking. Het controleren van speling is eenvoudig. Gewoon beide schijven vastpakken en een van de twee heen en weer bewegen. Beweegt hij terwijl de andere stilstaat? Vervang dan de lagers.

Een slag in de schijf, als gevolg van een ongelukje, is op zich niet erg. Wel als die slag onder de schoep zit. Die geeft de kunstmest door een andere stand een andere richting mee.

En is een van de roerders vervangen? Zet hem dan wel op de juiste manier terug. De linkerroerder hoort boven de linkerschijf. ■